

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 141/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, Farská 40, Nitra, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 29 Up 1134/2020 z 23. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 29 Up 1134/2020 z 23. novembra 2020. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej finančné zadosťučinenie v sume 1 000 eur.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že platobným rozkazom okresného súdu č. k. 29 Up 1134/2020 z 18. júna 2020 (ďalej len „platobný rozkaz“) bola sťažovateľke ako žalovanej uložená povinnosť do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi istinu v sume 5 924,82 eur s príslušenstvom alebo v tej istej lehote podať odpor. Sťažovateľke bola tiež uložená povinnosť v rovnakej lehote zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 684,04 eur.
3. Okresnému súdu bol 7. júla 2020 doručený elektronicky odpor sťažovateľky proti platobnému rozkazu ako autorizované podanie do elektronickej schránky súdu. Uznesením okresného súdu č. k. 29 Up 1134/2020 z 5. novembra 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie o odmietnutí odporu“) bol odpor sťažovateľky odmietnutý podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) z dôvodu, že nebol podaný prostredníctvom na to určeného elektronickeho formulára.

4. Sťažovateľka podala proti uzneseniu o odmietnutí odporu sťažnosť, ktorá bola napadnutým uznesením zamietnutá.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, argumentujúc, že:

- a) napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené, keď z neho nie je zrejmé, čo konkrétne bolo porušené/nedodržané,
- b) zo žiadneho ustanovenia zákona o upomínacom konaní nevyplýva povinnosť podávania odporu výlučne na formulári označeného ako „odpor“, pričom v § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní sa akcentuje povinnosť použitia na to určeného elektronického formulára, ktorý však nie je nijako v texte zákona o upomínacom konaní bližšie špecifikovaný,
- c) ani v ustanoveniach zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) nie je nikde uvedené, že by bol jediný výlučný formulár ten „správny“,
- d) postup okresného súdu je „škodlivo formalistický“, ak ho samotná okolnosť, že odpor nebol podaný prostredníctvom elektronického formulára označeného ako „odpor“, ale prostredníctvom formulára označeného ako „podanie k spisovej značke“, viedla k odmietnutiu podaného odporu, hoci oba formuláre sú prístupné v časti elektronického systému určenej pre upomínacie konanie, čím došlo k porušeniu ústavného zákazu *denegatio iustitiae*, ktorý je implicitne obsahom práva na spravodlivý proces,
- e) obsahom odporu bola aj námietka právomoci okresného súdu, ktorou sa okresný súd napriek odmietnutiu odporu zaoberal, preto je zrejmé, že prvotne musel okresný súd vyhodnotiť, že tak formulár, ako aj autorizácia podania boli vyhovujúce.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práv označených v bode 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením, ktorým bol odmietnutý odpor sťažovateľky.

III.1. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces

7. K námietkam sťažovateľky ústavný súd v prvom rade poukazuje na znenie § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, podľa ktorého ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu. Ďalej podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní.

8. Okresný súd v bode 15 napadnutého uznesenia poukázal na skutočnosť, že v prípade sťažovateľkou podaného odporu neboli splnené podmienky podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, keď sťažovateľka síce podala odpor autorizovaný podľa osobitného predpisu do elektronickej schránky súdu, avšak nepoužila na to formulár, ktorý je na to výslovne

určený. Okresný súd poukázal aj na skutočnosť, že sťažovateľka v konaní zastúpená právnym zástupcom mohla zvoliť aj inú formu podania odporu (v listinnej podobe), keďže odpory podávané v listinnej podobe okresný súd bežne akceptuje (bod 12 napadnutého uznesenia, pozn.).

9. Ústavný súd po preskúmaní námietok obsiahnutých v ústavnej sťažnosti, ktoré sú obsahovo totožné s námietkami, ktoré sťažovateľka predniesla v jej sťažnosti proti uzneseniu o odmietnutí odporu, konštatuje, že okresný súd konal v súlade s platnou právnou úpravou a sťažovateľka bola vopred riadne poučená o následkoch nepodania odporu podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, keď poučenie výslovne obsahovalo, že odpor je potrebné podať na predpísanom elektronickom formulári s uvedením presnej elektronickej adresy, na ktorej je tento formulár prístupný. Vzhľadom na uvedené z ústavnoprávneho hľadiska neobstoja námietky sťažovateľky, že zákon o upomínacom konaní a ani zákon o e-Governmente výslovne neuvádzajú, ktorý formulár je ten, na ktorom sa musí podať odpor proti platobnému rozkazu. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje, že tieto formálne náležitosti podania odporu v upomínacom konaní platia už štyri roky a v tejto oblasti existuje ustálená judikatúra ústavného súdu, na ktorú poukázal okresný súd v napadnutom uznesení a ktorú preto ústavný súd nepovažuje za účelnú v tomto rozhodnutí citovať.

10. Tak, ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu o upomínacom konaní, koncepcia zákona vychádza z elektronického systému podávania návrhov formou štandardizovaných elektronických formulárov, zverejnených na webovom sídle ministerstva. Formuláre majú štruktúrovanú podobu, ktorá umožňuje ich automatické spracovanie informačným systémom na súde, čo má výrazný vplyv na urýchlenie konania. Uvedené platí aj pre možnosť podania odporu elektronicky prostredníctvom na to určeného formulára, k čomu pre žalovaného v upomínacom konaní zákonodarca stanovil alternatívnu možnosť podania odporu v listinnej podobe. Z ústavnoprávneho hľadiska je teda podstatné, že ak sťažovateľke nebolo napriek poučeniu zrejmé, ktorý formulár je ten „správny“, mohla využiť aj alternatívnu formu podania odporu, a to v listinnej podobe, čo sťažovateľka, tak ako uviedol okresný súd, nevyužila (m. m. I. ÚS 472/2020).

11. Okresný súd sa náležite vysporiadal aj s námietkou sťažovateľky, ktorou táto argumentovala, že keďže obsahom odporu bola aj námietka právomoci okresného súdu, ktorou sa súd napriek odmietnutiu odporu zaoberal, je zrejmé, že okresný súd vyhodnotil, že tak formulár, ako aj autorizácia podania boli vyhovujúce. V bode 15 napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že s poukazom na § 9 a nasl. Civilného sporového poriadku je povinný vždy aj *ex officio* skúmať, či má právomoc rozhodovať vo veci. Podanie sťažovateľky tak, aj keď nespĺňalo náležitosti riadne podaného odporu v upomínacom konaní, vzbudilo dôvodné pochybnosti o právomoci súdu rozhodovať v predmetnom konaní, a preto sa okresný súd pred samotným odmietnutím odporu vysporiadal s námietkou nedostatku právomoci, ktorú uznal za nedôvodnú. Uvedené však nič nemení na skutočnosti, že odpor nebol podaný na predpísanom elektronickom formulári. Okresný súd sa nestotožnil ani s argumentáciou sťažovateľky, že keďže jej podanie obsahovalo aj námietku nedostatku právomoci, nebolo možné toto podať na formulári určenom pre podanie odporu a bolo potrebné použiť formulár označený priliehavejšie k obsahu podania – t. j. „podanie k spisovej značke“. Podľa názoru okresného súdu sťažovateľke nič nebránilo námietku právomoci uviesť v samotnom formulári určenom na podanie odporu a okresný súd by na ňu prihliadal rovnako.

12. Možno teda uzavrieť, že odpor podaný sťažovateľkou bol odmietnutý preto, lebo nebol podaný prostredníctvom na to určeného formulára, ktorého použitie sa vyžaduje, ak sa odpor podáva

elektronicky. Táto podmienka vyplýva explicitne z § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní a rovnako vyplynula aj z poučenia daného okresným súdom. Okresný súd konal v zmysle príslušného zákonného ustanovenia a nasledoval jeho doslovný výklad, pričom tak učinil v medziach, ktoré ústavný súd hodnotí ako ústavnoprávne konformné. Sťažovateľka zároveň mala objektívnu možnosť riadne uplatniť svoje procesné práva, t. j. podať odpor, a bolo na jej zvážení, akou formou tak učiní (m. m. IV. ÚS 369/2020). Odôvodnenie napadnutého uznesenia je presvedčivé, zrozumiteľné a obsahuje jasné a vyčerpávajúce odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný konštatuje, že v napadnutom uznesení okresného súdu nevzhladol žiadne vybočenie z ústavnoprávnych požiadaviek kladených na zachovávanie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy

14. V súvislosti so sťažovateľkou namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd poznamenáva, že toto sa *ratione materiae* vzťahuje špecificky na správne súdnictvo. V prípade sťažovateľky jednoznačne a nespochybniteľne nešlo o konanie a rozhodovanie všeobecných súdov v rámci správneho súdnictva, čo akúkoľvek možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy *prima facie* vylučuje.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu